

AINEKAVA muusikaõpetuses 9. klassile

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Antud ainekavaga kujundatakse väärtus-, keele-, õpi-, sotsiaalset-, kodaniku-, algatusvõimepädevust ja kultuuriteadlikkust. Kujundatakse isiksuse eetilisi-esteetilisi väärtushinnanguid, rikastatakse tunde- ja mõttemaailma. Oluline on teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga, julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust, rõhutada musitseerimise osatähtsust. Teadvustada ja tähtsustada tuleb ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli. Muusikalised vilumused ja oskused omandatakse praktilise muusikalise tegevuse kaudu.

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

2. Õppeaine kirjeldus

Aine koostisosad: laulmine, muusika kuulamine, muusikaliste teadmiste ja oskuste omandamine, improvisatsioon, pillimäng, rütmiline liikumine.

Kõik osad on omavahel tihedalt seotud ja moodustavad harmoonilise terviku.

1. Laulmine ja hääle arendamine – laulmisega seostub õpilaste muusikaliste võimete ja teadmiste arendamine, nende tundeelu rikastamine muusikaliste elamuste kaudu.
2. Muusikalised teadmised ja oskused – omandamise eesmärgiks on meetrumitunnetuse, rütmi- ja helikõrguste tajude arendamine praktilise tegevuse kaudu.
3. Muusika kuulamine – eesmärgiks on õpilaste üldise silmaringi laiendamine, muusikalise maitse ning kuulamiskogemuste arendamine.
4. Improvisatsioon – fantaasia ja loomevõime arendamine, enda vahetu teostamine.

Ainetunnis viiakse läbi tegevusi, mis aitavad kaasa järgmiste oskuste arendamisele:

- Ühe- ja kaahäälsuse rakendamine laulmisel klassitunnis; kahe- või kolmehäälnelise laulmine kooris;
- Relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid melodiasid;
- Vähemalt ühe pilli mänguvõtete omandamine.
- Pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos muusikaseerides.
- Muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimaluste loomine läbi laulmise ja pillimängu.
- Isiklike põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale.
- Muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest.
- Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine.
- Kultuuripildi laiendamine muusikasündmuste ning erinevate kultuuride tutvustamise läbi (kombed, teatrid, kontserdid, uudislooming, mediasündmused jne).

3. Hindamine

Sõltuvalt sellest, et lapsed pole võrdsete muusikaliste eeldustega, peab leidma edu ja positiivsete tulemuste saamiseks iga õpilase tugevama külje. Teoreetilised teadmised, õpitud repertuaari ettekanne (ilmekus, dünaamika, teksti selgus) ja kuulamine tulevad hindamisele üldistel alustel.

- Rakendatakse kujundavat hindamist, mille aluseks on õpilase individuaalne areng.
- Hinnatakse muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades taotletud õpitulemusi.
- Hinnatakse õpilase aktiivsust ja panust klassitunnis.
- Hinnatakse õpilase osalemist koolikooris, esinemisi kooliüritustel, kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel.
- Hinnatakse õpilase osalemist kirjalikes ja suulistes aruteludes.

Õppeaine, 9. klass, 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

Kohustuslik teema/maht (tundi)	Õpitulemused (kohustuslike teemade kohta) Õpipädevused (õpioskused)	Metoodilised soovitusused (jaotus kolmeks õppemeetodite rühmaks: frontaalne töö-F; koosõppimine-K; iseõppimine – I)	Soovitusused lõimingu osas (jaotus kolmeks: üldpädevused (ka valdkonnapädevus) – ÜV; läbivad teemad – L; teised ained – T, kusjuures sulgudes tuuakse teema)	Soovitusused hindamise osas (hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi, kuid ei hinnata hoiakuid ja väärtusi)
<i>Teema 1 (6 tundi)</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel klassitunnis; kahe- või kolmehääline laulmine kooris; • Kõlaühtlus, hääle individuaalsete omaduste (tämbel, diapason) väljakujundamine; 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi. • osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kooli- ja kultuurielus; • laulab koolikooris õpetaja soovitusel; • oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; • saavutab vaba, emotsionaalse, dünaamilise laulmisviisi; • on omandanud ühislauluvara ning oskab peast laulda Eestile olulisi laule: Eesti hümn, “Kaunimad laulud”, “Mu isamaa on minu arm”, “Põhjamaa” 	<p>Õppevahendid:</p> <p>muusikaõpik, hääl, heli- ja videosalvestised</p> <p>Meetodid:</p> <p>F: suunatud selgitus, video K: meeskonnatöö ehk ühislaulmine, demonstratsioon, diskussioon I: individuaalne töö, lauluraamatu pidamine, enesevaatlus</p>	<p>Õppeained</p> <p>Emakeel – õppeteemade lõimumine, keelevaist, diktsioon, välted; Kirjandus – laulutekstide analüüs ja ajastu tunnused, tuntud luuletajad kui laulutekstide loojad; Ajalugu – kultuuripärandite kandumine muusikasse; Sotsiaalsed – sotsiaalse suhtlemise edendamine; Kunstained – helid, värvid, muusikateoste illustreerimine; Lauluvara temaatiline mitmekesisus annab võimaluse lõimumiseks väga erinevate pädevustega. Üldpädevused</p> <p>Muusikaõpetusel on kandev roll teema „Kultuuriline identiteet“</p>	<p>Hinnatakse õpilase aktiivsust ja panust klassitunnis.</p> <p>Hinnatakse õpilase osalemist koolikooris, esinemisi kooliüritustel, kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel.</p>

			<p>elluviimisel – rahvamuusika ja pärimusmuusika ning selle tänapäevased tõlgendused.</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ – õpilaste ideede toetamine, esinemisvõimaluste pakkumine.</p> <p>„Tervis ja ohutus“ – kunstide tasakaalustav mõju.</p>	
<i>Teema 2 (6 tundi)</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Muusikaline kirjaoskus • Noodikirja valdamine • Neljandik ja kaheksandik taktimõõt • Intervall • Akord • Teksti rütmistamine • Agoogika • Dünaamika 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kasutada õpitud rütmifiguure; • tunneb neljandik ja kaheksandik taktimõõte; • tunneb helipikkusi, rütme; • teab intervalli ja akordi moistet; • oskab rütmistada nii omaloodud kui ette antud tekste • teab agoogikamärke: rit., accel., allegro, moderato, andante, adagio: • teab dünaamikamärke: p, pp, mf, ff, dim., cresc. • tunneb noote viiuli ja bassivõtmes; 	<p>Õppevahendid:</p> <p>muusikaõpik, noodivihik, hääl</p> <p>Meetodid:</p> <p>F: suunatud selgitus, kontrollitud diskussioon</p> <p>K: paaristöö, rühmatöö, demonstratsioon, analüüs, õppemäng</p> <p>I: individuaalne töö, mõistekaart</p>	<p>Õppeained</p> <p>Emakeel – õigekiri</p> <p>Matemaatika – murdarvud, meetrum, löökide jagamine taktidesse, helide vältused</p>	<p>Rakendatakse kujundavat hindamist, mille aluseks on õpilase individuaalne areng.</p> <p>Hinnatakse õpilase aktiivsust ja panust klassitunnis.</p> <p>Hinnatakse muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades taotletud õpitulemusi.</p>

<i>Teema 3 (5 tundi)</i>				
<ul style="list-style-type: none"> Filmimuusika; Muusikateatri vormid – ooper, operett, muusikal ja ballett 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> omandab teadmised filmimuusika tekkest ja arengust tunneb Eesti ja maailma filmimuusika paremikku on tutvunud muusika žanritega: missa, prelüüd ja fuuga, sümfoonia, kontsert, keelpillikvartett, avamäng, kantaat, ooper, oratoorium, operett, muusikal, ballett; on tutvunud maailma muusikateatri paremikuga teab Eesti kuulsamaid muusikateatri artiste ja lavateoseid 	<p>Õppevahendid:</p> <p>muusikaõpik, muusikavihik, muusikainstrumendid, heli- ja videosalvestised</p> <p>Meetodid:</p> <p>F: loeng, suunatud selgitus loeng, suunatud diskussioon, video</p> <p>K: rühmatöö, muusikaanalüüs</p> <p>I: individuaalne töö, loovtöö</p>	<p>Õppeained</p> <p>Füüsika - akustika, helide teke, levimine ja omadused</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>„Teabekeskond“ – info leidmine, selle analüüs; autorikaitse.</p> <p>Muusikaõpetuses saab infotehnoloogiat rakendada eelkõige vanemates klassides, kus õpitakse uurimustööde vormistamist arvutil. Lisaks saab kasutada erinevaid arvutiga seotud aktiivõppe meetodeid ning MP3 failide mängimist läbi arvuti.</p>	<p>Hinnatakse õpilase osalemist kirjalikes ja suulistes aruteludes.</p>
<i>Teema 4 (4 tundi)</i>				
<ul style="list-style-type: none"> Esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine. Kultuuripildi laiendamine muusikasündmuste tutvustamise läbi (teatrid, kontserdid, uudislooming, meediasündmused, muusikalise hariduse saamise võimalused jne). 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda osaledes kohalikus kooli- või kultuurielus; on kursis muusikaliste sündmustega kohalikul ja ka ülemaailmselt tasandil; valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida; 	<p>Õppevahendid:</p> <p>muusikavihik, hääl, heli- ja videosalvestised, meediamaterjalid</p> <p>Meetodid:</p> <p>F: suunatud selgitus, suunatud diskussioon, video</p>	<p>Õppeained</p> <p>Kirjandus – luulevormid ja looming</p> <p>Sotsiaalsed – sotsiaalse suhtlemise edendamine.</p> <p>Ühiskonnaõpetus – kultuuriväärtused, mis on olulised ajalooliselt või kogukonna mõistes</p> <p>Üldpädevused</p>	<p>Rakendatakse kujundavat hindamist, mille aluseks on õpilase individuaalne areng.</p> <p>Hinnatakse õpilase aktiivsust ja panust klassitunnis.</p> <p>Hinnatakse õpilase osalemist</p>

		<p>K: rühmatöö, demonstratsioon, diskussioon väikestes rühmades, analüüs, õppemäng</p> <p>I: individuaalne töö, eneseanalüüs</p>	<p>Muusikaõpetusel on kandev roll teema „Kultuuriline identiteet“ elluviimisel – rahvamuusika ja pärimusmuusika ning selle tänapäevased tõlgendused.</p> <p>Läbivad teemad „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ – õpilaste ideede toetamine, esinemisvõimaluste pakkumine.</p> <p>„Keskkond ja jätkusuutlik areng“ – sotsiaalne aktiivsus, seisukohtade ja hoiakute väljendamine.</p> <p>„Tervis ja ohutus“ – kunstide tasakaalustav mõju.</p> <p>„Tehnoloogia ja innovatsioon“ – uute tehnoloogiate katsetamine ja kasutamine.</p> <p>„Teabekeskkond“ – info leidmine, selle analüüs; autorikaitse.</p>	<p>koolikooris, esinemisi kooliüritustel, kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel.</p>
<i>Teema 5 (4 tundi)</i>				
<ul style="list-style-type: none"> Rahvaste muusika (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika); 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> omandab teadmisi õpitud rahvaste muusikast, nende kultuurist ja traditsioonidest; 	<p>Õppevahendid:</p> <p>muusikaõpik, muusikavihik, heli- ja</p>	<p>Õppeained</p> <p>Emakeel – õppeteemade lõimimine, keelevaist, diktsioon, välted;</p>	<p>Hinnatakse õpilase osalemist kirjalikes ja suulistes aruteludes.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> oskab eristada õpitud rahvaste rahvamuusikat; 	<p>videosalvestised, meediamaterjalid</p> <p>Meetodid:</p> <p>F: suunatud selgitus, loeng, suunatud diskussioon, video</p> <p>K: demonstratsioon, I: individuaalne töö</p>	<p>Kirjandus – laulutekstide analüüs ja ajastu tunnused, tuntud luuletajad kui laulutekstide loojad;</p> <p>Ajalugu – kultuuripärandite kandumine muusikasse, tavad ja kombed;</p> <p>Sotsiaalsed – sotsiaalse suhtlemise edendamine;</p> <p>Kunstiained – ajalooline kunstipärand ja arhitektuur;.</p> <p>Üldpädevused</p> <p>Muusikaõpetusel on kandev roll teema „Kultuuriline identiteet“ elluviimisel – rahvamuusika ja pärimusmuusika ning selle tänapäevased tõlgendused.</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>„Teabekeskond“ – info leidmine, selle analüüs;</p>	
<i>Teema 6 (6 tundi)</i>				
<ul style="list-style-type: none"> Pillimänguuskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides. 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> on saanud musitseerimiskogemuse vokaal- ja/või instrumentaal-koosseisudes; oskab kasutada keha-, rütmi- ja plaatpille; suudab rakendada musitseerides kitarril lihtsamaid mänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest 	<p>Õppevahendid:</p> <p>muusikaõpik, muusikavihik, noodivihik, heli- ja videosalvestised, muusikainstrumentid, noodipuldid</p> <p>Meetodid:</p>	<p>Õppeained</p> <p>Kehaline kasvatus – koordinatsioon, hingamistehnikad;</p> <p>Matemaatika – funktsionaalne mõtlemine;</p> <p>Läbivad teemad</p>	<p>Hinnatakse õpilase aktiivsust ja panust klassitunnis. Hinnatakse muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes</p>

	helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;	F: suunatud selgitus K: rühmatöö, demonstratsioon, õppemäng I: individuaalne töö, enesevaatlus	„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ – õpilaste ideede toetamine, esinemisvõimaluste pakkumine. „Tervis ja ohutus“ – kunstide tasakaalustav mõju. „Tehnoloogia ja innovatsioon“ – uute tehnoloogiate katsetamine ja kasutamine.	tegevustes, arvestades taotletud õpitulemusi.
<i>Teema 7 (4 tundi)</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Popmuusika Eestis (ansamblid, interpreetid, heliloojad); • Raimond Valgre; • Isiklike põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale. 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • töötab läbi lühitutvustuse eesti popmuusika paremikust ning Raimond Valgrest; • tunneb Eesti popmuusika lauluvara paremikku • väärtustab heatasemelist Eesti muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; 	<p>Õppevahendid:</p> <p>muusikavihik, hääl, heli- ja videosalvestised, meediamaterjalid</p> <p>Meetodid:</p> <p>F: loeng, suunatud selgitus, suunatud diskussioon, video K: demonstratsioon, analüüsi ülesanded, õppemäng I: individuaalne töö, muusikaanalüüs</p>	<p>Õppeained</p> <p>Emakeel – õppeteemade lõimimine; Sotsiaalsed – sotsiaalse suhtlemise edendamine. Kultuurilugu – rahvalikud laulumängud; Ajalugu – maailmavaated, kultuuritegelased, ajaloos tunnustatud muusikalised saavutused; Kehaline kasvatus – liikumine muusikas Üldpädevused</p> <p>Muusikaõpetusel on kandev roll teema „Kultuuriline identiteet“ elluviimisel – rahvamuusika ja pärimusmuusika ning selle tänapäevased tõlgendused.</p>	<p>Rakendatakse kujundavat hindamist, mille aluseks on õpilase individuaalne areng. Hinnatakse õpilase osalemist kirjalikes ja suulistes aruteludes. Hinnatakse õpilase aktiivsust ja panust klassitunnis.</p>

			<p>Läbivad teemad</p> <p>„Keskond ja jätkusuutlik areng“ – sotsiaalne aktiivsus, seisukohtade ja hoiakute väljendamine.</p> <p>„Tervis ja ohutus“ – kunstide tasakaalustav mõju.</p> <p>„Tehnoloogia ja innovatsioon“ – uute tehnoloogiate katsetamine ja kasutamine.</p> <p>„Teabekeskond“ – info leidmine, selle analüüs; autorikaitse.</p>	
--	--	--	---	--

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Kesktaase / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
Laulmine	Mõistab ja väärtustab laulupeo traditsiooni ja muusikahariduslikku tähendust. Oskab laulda eesti rahvalaulu ning peast oma kooliastme ühislauale. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid). Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepauze ja eksimusi.	Laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses. Mõistab ja väärtustab laulupeo traditsiooni ja muusikahariduslikku tähendust. Oskab laulda eesti rahvalaulu ning peast oma kooliastme ühislauale. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid). Muusikaliselt võimekas õpilane: Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel. Muusikaliselt vähem võimekas õpilane: Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses. Mõistab ja väärtustab laulupeo traditsiooni ja muusikahariduslikku tähendust. Oskab laulda eesti rahvalaulu ning peast oma kooliastme ühislauale. Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid). Muusikaliselt võimekas õpilane: Õpilane laulab latusalt, kergelt, veatult, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel. Muusikaliselt vähem võimekas õpilane: Õpilane laulab latusalt, kergelt, veatult, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
Pillimäng	Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus. Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel , esineb puudusi ja eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus. Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel , esineb vähesel määral eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus ning väljendab oma tegevustes loomulisi ideid. Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel , veatult.

Omalooming	Kasutab muusikalisi teadmisi omaloomingu kirjapanekul; Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral , esineb puudusi ja vigu.	Kasutab muusikalisi teadmisi omaloomingu kirjapanekul; Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt , esineb väiksemaid eksimusi.	Kasutab muusikalisi teadmisi omaloomingu kirjapanekul; Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt .
Muusika kuulamine ja muusikalugu	Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult. Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused. Eristab jazzmuusikastiile ning orkestriliike vähesel määral . Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähese muusika oskussõnavara.	Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult. Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused. Eristab jazzmuusikastiile ning orkestriliike mõningal määral , oskab tuua üksikuid stiilinäiteid. Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda enamasti terviklikus lausestuses, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.	Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult. Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused. Eristab erinevaid jazzmuusikastiile ning orkestriliike ning oskab esitada neile iseloomulikke jooni. Oskab tuua näiteid vastavat muusikastiili viljelevatest muusikakollektiividest. Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab viit erinevat muusikalist väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda terviklikus lausestuses,

			kasutades rikkalikku muusika oskussõnavara.
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad	Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.	Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.	Kasutab musitseerides ja kirjalikke Ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.